

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 566/16-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Lidije Grubić Radaković, kao predsjednice vijeća, te Ranka Marijana, Melite Božičević-Grbić, Dražena Tripala i Žarka Dundovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. T. M. zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog Krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 53/91, 39/92, 91/92, 31/93, 35/93, 108/95, 16/96 i 28/96 – dalje u tekstu: OKZRH), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu, broj 1 K-rz-2/11 od 12. svibnja 2016., u sjednici održanoj 2. veljače 2017., u prisutnosti Jasmine Dolmagić, zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, opt. T. M. i branitelja optuženika M. U., odvjetnika iz Z.,

p r e s u d i o j e :

I. Djelomično se prihvaća žalba državnog odvjetnika, preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni na način da se opt. T. M. za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim, na temelju te zakonske odredbe, osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina, u koju mu se na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH uračunava vrijeme provedeno u pritvoru i istražnom zatvoru od 10. prosinca 2010. do 5. srpnja 2012. i od 12. svibnja 2016. pa nadalje.

II. U ostalom dijelu žalba državnog odvjetnika i u cijelosti žalba opt. T. M. odbijaju se kao neosnovane te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom opt. T. M. proglašen je krivim zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH i osuđen na kaznu zatvora u trajanju pet godina i šest mjeseci, pa mu je, s obzirom na visinu izrečene kazne, određen istražni zatvor.

Optuženiku je, u izrečenu kaznu zatvora, uračunato i vrijeme oduzimanja slobode od 10. prosinca 2010. do 5. srpnja 2012.

Na temelju čl. 148. st. 1. i čl. 145. st. 2. toč. 1., 6. i 8. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14 - dalje u tekstu: ZKP/08) optuženiku je naloženo naknaditi troškove kaznenog postupka, a o točnoj visini troškova će se donijeti posebno rješenje kada se pribave potrebni podaci.

Na temelju čl. 158. ZKP/08 oštećenici su upućeni imovinskopравни zahtjev ostvarivati u parnici.

Protiv ove presude žalbu su podnijeli državni odvjetnik i optuženik.

Državni odvjetnik se žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, u dijelu u kojem je prvostupanjski sud ispustio iz činjeničnog opisa određene inkriminacije, i zbog odluke o kazni, s prijedlogom pobijanu presudu preinačiti na način da se optuženik proglasi krivim i za ispuštene inkriminacije te mu se izrekne kazna zatvora u duljem trajanju, odnosno da se optuženiku, vezano uz one inkriminacije za koje je pobijanom presudom proglašen krivim, izrekne kazna zatvora u duljem trajanju.

Optuženik, putem branitelja M. U., odvjetnika iz Z., žali se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kaznenoj sankciji i zbog odluke o dosuđenom imovinskopravnom zahtjevu, s prijedlogom pobijanu presudu ukinuti.

Odgovori na žalbe nisu podneseni.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08 spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Na sjednicu vijeća pozvani su opt. T. M. i njegov branitelj M. U., jer su to zahtijevali (čl. 475. st. 2. ZKP/08), pa su sjednici prisustvovali, i to branitelj optuženika neposredno, a opt. T. M. putem audio video uređaja. Sjednici je nazočila i zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, Jasmina Dolmagić.

Žalba državnog odvjetnika je djelomično osnovana i to zbog odluke o kazni, a žalba optuženika je neosnovana u cijelosti.

Suprotno žalbenim navodima optuženika, u pobijanoj presudi nema proturječnosti između njene izreke i obrazloženja. Sud prvog stupnja je, glede odlučnih činjenica, označio jasne i logične razloge na kojima se zasniva izreka presude. Isto tako, sud je označio dokaze na temelju kojih proizlazi zaključak da je optuženik počinio kazneno djelo kako je to navedeno u izreci pobijane presude, a potom je obrazložio na osnovu kojih odlučnih činjenica je to zaključio.

Pogrešno tvrdi žalitelj da su neautorizirani optuženikovi intervjui nezakonit dokaz, pa stoga nije u pravu da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08. Radi se o klasičnim intervjuima objavljenim u brojnim medijima, o čemu su ispitani i novinari koji su objavili te razgovore. Takvi su dokazi, kao i svi ostali dokazi, podložni kritici i procjeni njihove vjerodostojnosti, ali se ne radi o nezakonitim dokazima.

Optuženik nije u pravu kada tvrdi da mu je povrijeđeno pravo na obranu, iz čega se može izvući zaključak, premda to žalitelj izravno ne tvrdi, da mu je teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, dakle da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08.

Žalitelj tvrdi da je onemogućen u svojoj obrani jer nije ostvario pravo na obranu uz potrebna ograničenja vezana uz njegovu sposobnost sudjelovati na raspravi. Naime, sudska vještakinja dr. sc. V. Š. izrazila je mišljenje da bi tijekom kaznenog postupka bilo "... uputno prisustvo liječnika koji bi u određenom trenutku mogao intervenirati..." (list 1045 spisa). S tim u svezi je dr. sc. V. Š., prije početka rasprave 10. veljače 2012. (list 1081 spisa) pregledala optuženika, razgovarala s njim, te iskazala kako je "... uz ograničenja koja sam navela u pisanom nalazu i mišljenju sposoban sudjelovati na glavnoj raspravi...". Zato je uz optuženika, na brojnim ročištima, doista i bila liječnica iz Bolnice za ... Kako to iz spisa predmeta proizlazi, liječnica je bila na ročištu 16. ožujka 2012. (list 1253 spisa), na ročištu 26. ožujka 2012. (list 1265 spisa), na ročištu 27. ožujka 2012. (list 1273 spisa), na ročištu 29. ožujka 2012. (list 1278 spisa), na ročištu 2. travnja 2012. (list 1283 spisa), na ročištu 3. travnja 2012. (list 1292 spisa), na ročištu 11. travnja 2012. (list 1308 spisa), na ročištu 12. travnja 2012. (list 1311 spisa), na ročištu 16. travnja 2012. (list 1319 spisa), na ročištu 17. travnja 2012. (list 1333 spisa), na ročištu 18. travnja 2012. (list 1337 spisa), na ročištu 24. travnja 2012. (list 1343 spisa), na ročištu 11. svibnja 2012. (list 1378 spisa), na ročištu 16. svibnja 2012. (list 1384 spisa), na ročištu 12. lipnja 2012. (list 1412 spisa), na ročištu 15. lipnja 2012. (list 1421 spisa) i na ročištu 19. lipnja 2012. (list 1430 spisa).

Upravo je, na intervenciju nazočne liječnice, dana 27. ožujka 2012. rasprava prekinuta zbog zdravstvenog stanja optuženika, bez obzira što je optuženik tvrdio da je sposoban za raspravu (list 1281 spisa).

Dana 21. lipnja 2012. upućen je prvostupanjskom sudu dopis ... bolnice u Z., Odjel interne medicine iz kojeg proizlazi potreba optuženikove rehabilitacije u Specijalnoj bolnici ..., koja raspolaže suvremenim i primjerenim terapijskim postupcima koji nisu mogući u ... bolnici (list 1443 spisa).

Uprava za zatvorski sustav je 29. lipnja 2012. izvijestila prvostupanjski sud kako je opt. T. M. prepraćen iz ... bolnice u K. t. "... na daljnje liječenje ..." (list 1444 spisa).

Nakon optuženikove rehabilitacije u K. t. i provedenog liječenja i nakon ukidanja pritvora 5. srpnja 2012. kada je optuženik pušten na slobodu kako bi mu se omogućio svakodnevni rad sa fizioterapeutom, na ročištima više nije bila nazočna liječnica, jer takvu potrebu sud nije utvrdio, niti je obrana ukazivala na potrebu dodatnog zdravstvenog nadzora na raspravi.

S obzirom da je optuženiku, kada je to bilo potrebno, pružena sva potrebna zdravstvena skrb i nadzor, žalitelj nije u pravu da nije ostvario pravo na obranu, niti je u pravu da je bio „objekt glavne rasprave“.

Nije u pravu optuženik kada se žali zbog povrede kaznenog zakona. Žalitelj ne navodi koju povredu kaznenog zakona ima u vidu, tek se iz sadržaja žalbe može zaključiti kako smatra da se presuda temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju. To što smatra da u njegovim postupcima nema svih obilježja kaznenog djela za koje je proglašen krivim i pritom pobija valjanost utvrđenog činjeničnog stanja, ne opravdava predmetni žalbeni osnov. Ovo stoga što se postojanje povrede kaznenog zakona prosuđuje prema činjeničnom stanju iz izreke presude, a ne onom koje bi, sa motrišta žalitelja, bilo ispravno. Kako su izrekom prvostupanjske presude utvrđeni svi bitni elementi kaznenog djela za koje je optuženik i osuđen, to u ovom slučaju ne postoji povreda kaznenog zakona.

Nasuprot žalbenim navodima optuženika i državnog odvjetnika, činjenično stanje je pravilno i potpuno utvrđeno.

Zaključci suda prvog stupnja, zasnovani na ocjeni vjerodostojnosti iskaza ispitanih osoba, i zaključci zasnovani na ocjeni svih ostalih izvedenih dokaza su logični, zakoniti i pravilni, pa su uslijed toga i zaključci suda o postojanju odlučnih činjenica čvrsto utemeljeni na izvedenim dokazima.

Optuženik nije u pravu kada tvrdi da nije imao "... de jure ni de facto vlast nad počiniteljima kaznenih djela obuhvaćenih optužnicom ... niti je bio u odnosu nadređeni – podređeni s počiniteljima terećenih kaznenih djela ...".

Suprotan zaključak proizlazi iz brojnih dokaza izvedenih na raspravi.

Prvostupanjski sud je pročitao intervju optuženika, u kojima sebe apostrofira kao zapovjednika ... MUP-a u P. P. Na okolnost vjerodostojnog prenošenja optuženikovih riječi ispitani su novinari koji su tada razgovarali s optuženikom i potvrdili autentičnost objavljenih razgovora.

Nadalje, I. T. je bio zamjenik direktorice Z. v., gdje je bila jedna od baza Hrvatske policije i gdje je upoznao optuženika. Svjedok je naglasio kako je M. odnos prema drugim ljudima bio kao odnos zapovjednika prema podređenima, a drugi su se prema optuženiku odnosili kao prema zapovjedniku. Premda je D. A. bio zapovjednik obrane P. do 24. prosinca 1991., nije mu bilo rečeno tko je zapovjednik policijske postrojbe koja je došla u P. P., već je otišao raspitati se tko je zapovjednik, pa su ga odveli do optuženika T. M.

Brojni pripadnici postrojbe su iskazivali da je optuženik bio stvarni zapovjednik pričuvne postrojbe MUP-a u P. P. Tako je pripadnik postrojbe Z. B. iskazao da su ljudi govorili kako je upravo optuženik zapovjednik cijele postrojbe u P. P. Pripadnik postrojbe M. E. je iskazao da je u akcijama, u kojima je sudjelovao, zapovjednik bio optuženik. Pripadnik postrojbe Z. S. je iskazao da je optuženik bio zapovjednik, a pripadnica postrojbe S. Ž. je, između ostaloga, istaknula da je njoj zapovjednik bio T. M. A. K. je iskazao da je optuženik bio zapovjednik pričuvne postrojbe u P. P., kojoj je i on pripadao. Z. Z. je u postrojbi bio

zapovjednik logistike, a optuženiku je podnosio izvješće. Pripadnik postrojbe N. C. je bio zapovjednik grupe svojih prijatelja, a svima njima je zapovjednik bio M. „ ... smatrali su ga zapovjednikom, iako nije bio stalno s njima ...“.

O optuženiku, kao stvarnom zapovjedniku pričuvne postrojbe MUP-a u P. P., iskazivali su i drugi svjedoci. S. D., koji je tada postao zamjenik ministra unutarnjih poslova, bio je jasan kada je iskazao da nije imao dvojbe oko toga tko zapovijeda tom grupom ljudi, odnosno „ ... zapovjednik je bio opt. T. M. ...“. A. T. je tijekom Domovinskog rata bio ... oružanih snaga Republike Hrvatske. Ispitan kao svjedok je iskazao kako je krajem listopada ili početkom studenog 1991. dobio pisano izvješće od zapovjednika operativne zone B., koji je naglašavao zapovjednu ulogu opt. T. M. Napisao je zapovijed za povlačenje te postrojbe MUP-a s područja L. i P. u Z. S tim u svezi je ispitan Smiljan Reljić, koji je iskazao da se prije ubojstva obitelji Zec nisu mogle kvalitetno operativno istražiti događaji u P. P. za koje su čuli. Bilo je delikatno jer je optuženik bio savjetnik ministra unutarnjih poslova „ ... a imao je iza sebe ljude na bojištu ...“.

Prvostupanjski sud je, pravilno, utvrdio da je optuženik bio faktični zapovjednik pričuvne postrojbe MUP-a.

Odnos između zapovjednika i njegovih podređenih ne mora, nužno, biti formaliziran. Dostatno je implicitno shvaćanje njihovog međusobnog položaja u hijerarhijskom sklopu, pri čemu je bitna tzv. efektivna kontrola koju je optuženik, nedvojbeno, imao nad svojim podređenima. Optuženik, kao stvarni zapovjednik, nije nužno trebao biti svakodnevno na terenu. Činjenica što je, jedno vrijeme, bio odsutan s terena, kaznenopravno nije odlučna jer se, zbog toga, njegov status u postrojbi i njegove ovlasti stvarnog zapovjednika nisu promijenile, niti je bio onemogućen poduzimati mjere kako bi suzbio i spriječio nezakonita postupanja pripadnika postrojbe.

Pravilno je, nadalje, utvrđenje prvostupanjskog suda da je optuženik, obnašajući dužnost savjetnika u Ministarstvu ... Republike Hrvatske, u okviru kojeg je postojala pričuvna postrojba stacionirana u P. P. i dijelom u Z., kao stvarni zapovjednik te postrojbe znao za nezakonite postupke pripadnika postrojbe. Na ovakav zaključak, između ostaloga, ukazuje iskaz S. N., koji je bio nezakonito uhićen u P. P., ali je pušten tek nakon što je njegov prijatelj R. otišao intervenirati kod opt. T. M. D. M. je bila oduzeta sloboda, a u prostoriji gdje je pisao izjavu naišao je optuženik koji mu je rekao da ga je „ ... mnogo ljudi iz visoke politike, značajnih Hrvata, zvalo radi njega ...“. Đ. B. je iskazao da su ga trojica pripadnika postrojbe pretukla i tom prilikom mu slomila tri rebra. Opisivao je mučenje s induktorskim telefonom i prisiljavanje na pozdrav podizanjem ruke, a bio je pušten tek nakon razgovora s opt. M. Nadalje, optuženik je znao da je P. R. nezakonito uhićen i da su ga pripadnici njegove postrojbe tukli. Istog dana kao i P. R., nezakonito je bio uhićen i Đ. B., koji je bio u takvom stanju da je optuženik morao primijetiti da je bio mučen i udaran.

Uostalom, upravo je optuženik odlučivao koga će, od nezakonito uhićenih civila, pustiti a koga ne.

Pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda kako je optuženik znao da njegovi podređeni neovlašteno oduzimaju slobodu, pljačkaju, zlostavljaju, muče, tjelesno povrjeđuju i ubijaju civilne osobe, ali je propustio koristiti svoje faktične ovlasti i to spriječiti. Posljedica

takvih njegovih propusta je spoznaja pripadnika postrojbe da optuženik zna što oni rade, pa kako ništa nije poduzimao s pravom su očekivali njegovu pasivnost.

Optuženik je imao kako neposredna saznanja, tako je raspolagao i informacijama detaljnijeg ili općenitijeg sadržaja, koje su ga morale upozoriti na protupravne postupke njegovih podređenih. Propuštajući poduzeti mjere kako bi počinitelje udaljio, kaznio i pokrenuo odgovarajuće postupke, pristao je da neki pripadnici njegove postrojbe nastave s takvim radnjama.

Međutim, ni drugi koji su to mogli i morali spriječiti, jer im je to omogućavao njihov politički ili vojni status, nisu ništa poduzimali ili su kod optuženika intervenirali radi oslobađanja pojedinih uhićenika, nezainteresirani za većinu ostalih nezakonito uhićenih i mučenih civila na tom području.

Nije u pravu državni odvjetnik kada se žali, zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, u pogledu onog dijela činjeničnog opisa koji je prvostupanjski sud ispustio jer korpus izvedenih dokaza ne ukazuje, sa potrebnom sigurnošću, na kaznenopravnu odgovornost optuženika i u tom dijelu.

U odnosu na oštećenog P. I. je utvrđeno da su ga odveli pripadnici hrvatske policije ili pripadnici Hrvatske vojske, ali se nije moglo pouzdano utvrditi da su osobe, koje su to učinile, bili pripadnici postrojbe kojom je stvarno zapovijedao optuženik. U odnosu na ošt. O. S., isto tako, pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda kako nema dokaza da su za njegovu smrt odgovorni pripadnici postrojbe kojom je zapovijedao optuženik. U odnosu na ošt. Lj. H., prvostupanjski sud je pravilno utvrdio kako se iz rezultata dokaznog postupka ne može, nedvojbeno, zaključiti da su osobe koje su oštećenika odvele iz njegove kuće, bili pripadnici postrojbe kojom je stvarno zapovijedao optuženik, jer su na tom području bili pripadnici i drugih postrojbi. U odnosu na ošt. T. K., pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda kako nema pouzdanih dokaza koji bi upućivali na to da su pripadnici postrojbe kojom je stvarno zapovijedao optuženik, uhitili ošt. T. K., zatočili ga i nakon toga usmrtili. Pravilno utvrđuje prvostupanjski sud, u odnosu na ošt. M. R., kako se iz činjenice da su automobil oštećenika koristili pripadnici postrojbe T. M., ne može, po nekom automatizmu, zaključiti da su za njegovo nezakonito zatočenje, ispitivanje i ponižavanje, odgovorni pripadnici te postrojbe. Nadalje, pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda kako se iz izvedenih dokaza ne može zaključiti da su pripadnici postrojbe, kojom je zapovijedao optuženik, odveli ošt. V. M. i M. M. Ne može se izvesti zaključak da bi pripadnici te postrojbe ovu dvojicu oštećenika ubili, niti ima dokaza da bi to počinili pripadnici Hrvatske vojske ili policije. Pravilno je utvrdio prvostupanjski sud kako je, nedvojbeno, utvrđeno da su na širem području P. P. pronađena tijela mrtvih osoba obučenih u civilnu odjeću, koja su bila usmrćena vatrenim oružjem. Međutim, niti jedan dokaz, sa potrebnom sigurnošću, ne ukazuje da bi počinitelji ratnog zločina prema ovim civilima, bili pripadnici postrojbe kojom je zapovijedao optuženik.

Pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda kako, u pogledu ispuštenog dijela činjeničnog opisa, utvrđene činjenice ne zatvaraju krug indicija, pa se na temelju takvih indicija ne može zaključivati o nečijoj kaznenopravnoj odgovornosti. Ovo stoga što zapovjedna odgovornost ne može obuhvatiti one radnje koje su poduzele osobe za koje nije utvrđeno da bi bili pripadnici postrojbe kojom je optuženik stvarno zapovijedao.

Državni odvjetnik zanemaruje kako postojanje pojedinih indicija, samo po sebi, nije dostatno. Osnov za osuđujuću presudu, tada, mora predstavljati niz međusobno povezanih činjenica koje tvore nedjeljivu i logičnu cjelinu. Ove činjenice moraju biti utvrđene na nedvojben način i trebaju biti međusobno povezane. Rezultati posrednih dokaza moraju činiti zatvoreni krug utvrđenih činjenica koje, sa sigurnošću, upućuju na zaključak da je određena osoba počinila kazneno djelo. Pošto se u takvim slučajevima konačni zaključak suda temelji na posrednim dokazima, to je nužno da se rezultati takvog dokazivanja mogu dodatno preispitati.

Pravilno je, stoga, prvostupanjski sud ispustio one inkriminacije za koje nije utvrđen potreban niz međusobno povezanih činjenica koje bi tvorile nedjeljivu i logičnu cjelinu.

Nasuprot stajalištu državnog odvjetnika i optuženika, prvostupanjski sud je na temelju izvedenih dokaza potpuno i pravilno utvrdio postojanje svih odlučnih činjenica. Savjesnom ocjenom dokaza osnovano je zaključio da je optuženik počinio kazneno djelo kako je to navedeno u izreci pobijane presude, odnosno da je kršeći pravila međunarodnog prava, za vrijeme oružanog sukoba, iako je bio dužan, propustio spriječiti ubijanje, mučenje, protuzakonito zatvaranje, nečovječno postupanje i pljačkanje civilnog stanovništva.

Prvostupanjski sud je za svoja utvrđenja dao valjano i logično obrazloženje, koje prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske i na koje se upućuju žalitelji.

U pravu je državni odvjetnik kada se žali zbog odluke o kazni, a nije u pravu optuženik koji ističe ovaj žalbeni osnov, premda ga uopće ne obrazlaže.

Odluka o kazni mora izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog kaznenog djela.

Zadatak suda ne ograničava se samo iz zakonskog opisa djela, pravnih formulacija i činjeničnog učina kreirati konkretno ostvareno kazneno djelo, već izabрати vrstu i mjeru kazne koja će optimalno odgovarati svrsi kažnjavanja. Uloga suda se, pri tome, ne svodi samo na mehaničko posredovanje između slova zakona i stvarnosti. Zakonodavac, generalizirajući svrhu kažnjavanja nastoji obuhvatiti neodređen broj slučajeva i sažeti ih u opće pravilo. Sud, u svakom pojedinom slučaju, konkretizira opće pravilo i deduktivnim postupkom stvara zaključke potrebite za odluku o vrsti i mjeri kazne.

Određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti, sud mora uzeti u obzir okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja kaznenog djela, a osobito stupanj krivnje, pobudu iz koje je kazneno djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede kaznenim djelom zaštićenog dobra, okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, okolnosti u kojima je počinitelj živio prije počinjenja kaznenog djela i usklađenog njegovog ponašanja sa zakonima, okolnosti u kojima živi i njegovo ponašanje nakon počinjenja kaznenog djela, te ukupnost društvenih i osobnih uzroka koji su pridonijeli počinjenju konkretnog kaznenog djela.

Prvostupanjski sud je, sumarno, izložio razloge svoje odluke o visini kazne, pri čemu je posebno istaknuo neosuđivanost optuženika i njegovu tešku bolest kao olakotne okolnosti,

a teške posljedice koje su, uslijed njegovih propusta, nastupile za oštećenike i njihove obitelji, cijenio je otegotnim.

U pravu je državni odvjetnik kada tvrdi da je prvostupanjski sud propustio cijeniti, kao otegotnu okolnost, da su ubijanja i druga narušavanja fizičkog i mentalnog zdravlja i integriteta civila, najčešće građana Republike Hrvatske srpske nacionalnosti, koja je optuženik propustio spriječiti, ostvarena kroz relativno dulji period uz iznimnu brutalnost i bezobzirnost. Nadalje, prvostupanjski sud je propustio cijeniti kako je kazneno djelo ostvareno u vrijeme najžešćih borbi hrvatskih branitelja protiv agresora u vidu bivše JNA, te naoružanih vojnih i paravojnih formacija pobunjenog srpskog stanovništva potpomognutih dragovoljcima iz ostatka bivše Jugoslavije.

Ovakva kršenja pravila međunarodnog prava, naravno, nisu ni bila niti su mogla biti u funkciji obrane od agresora, već upravo suprotno.

Vodeći računa o općim pravilima izbora vrste i mjere kazne, te o svrsi kažnjavanja, procijenjeno je kako će se kaznom zatvora u trajanju sedam godina moći izraziti društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela, utjecati na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela, ali utjecati i na sve ostale da ne čine kaznena djela, kao i na svijest građana o pogibeljnosti kaznenih djela.

Premda se optuženik žali i zbog odluke o dosuđenom imovinskopravnom zahtjevu, niti ovaj žalbeni osnov ne obrazlaže, ali je iz izreke pobijane presude razvidno kako imovinskopravni zahtjev nije dosuđen, već su oštećenici upućeni imovinskopravne zahtjeve ostvarivati u parnici.

Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnove iz kojih se pobija

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti u skladu sa čl. 476. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08 nije našao da bi bila ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka, niti povreda kaznenog zakona na štetu optuženika, na koje povrede drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Stoga je primjenom čl. 486. ZKP/08 trebalo odlučiti kao u izreci.

Zagreb, 2. veljače 2017.

Zapisničar:
Maja Ivanović Stilinović, v.r.

Predsjednica vijeća:
Lidija Grubić Radaković, v.r.